

NOTA VAN TOELICHTING

I. Algemeen

1. Inleiding

Dit besluit strekt ertoe de uitvoeringsregels voor de verstrekking van subsidies op grond van de Kaderwet overige JenV-subsidies meer uniform te regelen. Voorheen was de nadere regeling van dergelijke subsidies te vinden in een aantal algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen op grond van de Wet Justitie-subsidies. Deze algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen gingen echter niet uit van een gemeenschappelijk kader, waardoor er veel onderlinge verschillen bestonden. In dit Kaderbesluit overige JenV-subsidies zullen voor subsidieontvangers definities en procedures gelijk zijn, ongeacht het beleidsterrein waarvoor subsidie wordt aangevraagd. Hierdoor wordt de eenheid van subsidieverhoudingen op het terrein van het Ministerie van Justitie en Veiligheid zoveel mogelijk bevorderd. Dit wordt bereikt door in het Kaderbesluit bepalingen op te nemen die in (vrijwel) alle subsidieregelingen voorkomen, vaak op eenzelfde of bijna eenzelfde wijze. Alle aanvragers van subsidie hebben baat bij eenduidige bepalingen die in zoveel mogelijk gevallen van toepassing zijn. Dit sluit ook goed aan bij het Uniforme subsidiekader (hierna: USK) zoals dat is uitgewerkt in de Aanwijzingen voor subsidieverstrekking. Onnodige verschillen over hoe bijvoorbeeld een subsidieadministratie moet worden ingericht en gevoerd of over procedurele stappen, beslistermijnen en voorschotten en dergelijke, zijn door dit Kaderbesluit weggenomen. Het Kaderbesluit geeft overigens niet aan wie wanneer waarvoor subsidie kan krijgen. Dit kan worden uitgewerkt in ministeriële regelingen die op dit besluit gebaseerd kunnen worden. De regelgeving inzake de verstrekking van subsidies op het terrein van Justitie en Veiligheid zal derhalve voortaan bestaan uit een drietal elementen, te weten:

1. De Kaderwet overige JenV-subsidies, waarin enkele algemene bepalingen zijn opgenomen over het type onderwerpen waarvoor subsidie kan worden verstrekt en de te volgen procedures.
2. Het Kaderbesluit overige JenV-subsidies, waarin in beginsel alle aspecten met betrekking tot de uitvoering van de subsidieverstrekking zijn geregeld, inclusief bepalingen over misbruik en oneigenlijk gebruik. Via dit besluit vindt de beoogde standaardisering van subsidieverstrekking plaats en wordt de basis gelegd voor de beoogde efficiëncyslag, zowel in de uitvoering als bij de beleidsbepaling.
3. Subsidieregelingen waarin nadere regels zijn opgenomen over daarin omschreven subsidiabele activiteiten, maar die zoveel mogelijk zijn ontdaan van uitvoeringsbepalingen en waarin een subsidieplafond is vastgelegd..

2. Inhoud

Het besluit is zo ingericht dat het de volgorde van het subsidieproces zoveel mogelijk volgt. Er zijn eerst enkele algemene bepalingen opgenomen over de wijze van verstrekking van subsidies, staatssteun en de voor subsidie in aanmerking komende kosten (hoofdstukken 1 tot en met 3). Vanaf hoofdstuk 4 komen de verschillende stappen in het subsidieverstrekkingproces aan de orde, zoals het indienen van een aanvraag en de vaststelling van de subsidie.

Het besluit gaat, evenals de Aanwijzingen voor subsidieverstrekking, uit van vertrouwen. Er wordt van uitgegaan dat een subsidieaanvrager zijn aanvraag indient op basis van juiste en volledige informatie en dat de subsidieontvanger de activiteiten uitvoert waarvoor de subsidie is verstrekt en zich houdt aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen. Als dat vertrouwen wordt beschaamd, dan leidt dat in beginsel tot sancties. Indien wordt vastgesteld dat een aanvrager op grond van onjuiste informatie subsidie heeft aangevraagd of zich niet aan de verplichtingen houdt, dan wordt de subsidie teruggevorderd en wordt de naam van de aanvrager opgenomen in een daartoe

ingericht anti-misbruik-register. Een vermelding in dat register wordt betrokken bij een eventuele nieuwe subsidieaanvraag van de betreffende persoon of instantie. De bepalingen inzake het tegengaan van misbruik en oneigenlijk gebruik van subsidie staan in hoofdstuk 12 van dit besluit.

3. Uitvoering, handhaving en fraudebestendigheid

Het besluit is, evenals de wet, door middel van een U&H-toets beoordeeld. Dit betekent dat het concept-besluit is getoetst op handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid door juridische en financiële experts van het ministerie. Voor wat betreft het aspect handhaving kan nog worden toegevoegd dat dit besluit, evenals de Kaderwet overige JenV-subsidies, geen wijziging brengt. De handhavingsinstrumenten voor het geval de subsidieverstrekker fraude of onregelmatigheden ontdekt, staan immers in de Awb: weigeren van subsidie, intrekken, verlagen en terugvorderen van subsidie. Wel bevat artikel 24 van het Kaderbesluit in aansluiting op de uit het USK voortvloeiende Aanwijzingen voor subsidieverstrekking een bepaling over registratie van misbruik en oneigenlijk gebruik van subsidies. Voor wat betreft de toets op fraudebestendigheid, het volgende. Deze komt telkens aan de orde indien er een nieuwe subsidieregeling tot stand wordt gebracht als grondslag voor de verstrekking van concrete subsidies.

4. Administratieve lasten en bestuurslasten; gevolgen voor de rijksbegroting

De uniforme subsidiesystematiek zorgt ervoor dat de aanvraag, uitvoering en verantwoording voor zowel de subsidieverstrekker als de -ontvanger efficiënter en dus minder belastend wordt. Uitgangspunten zijn: werken vanuit vertrouwen, proportionaliteit tussen het vragen van informatie en het subsidiebedrag, een lastenarme uitwerking en eenvoud en eenvormigheid in begrippen, bepalingen en subsidiesystematiek. De verwachting is dan ook dat de administratieve lasten voor aanvragers en subsidieontvangers gelijk blijven of verminderen en dat de lasten voor het ministerie zullen afnemen.

Dit besluit heeft geen budgettaire gevolgen voor de rijksbegroting.

5. Implementatie

Het Kaderbesluit moet tegelijk met de Kaderwet overige JenV-subsidies in werking treden. De beoogde inwerkingtredingsdatum is PM.

II. Artikelsgewijs

Artikel 1

In dit artikel zijn enkele definities opgenomen. Deze definities gelden niet alleen voor dit besluit, maar ook voor de hierop te baseren regelingen.

Artikel 2

Artikel 2 regelt het toepassingsbereik van dit besluit. De regels van dit besluit zijn van toepassing op de subsidies, bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Kaderwet overige JenV-subsidies. Op grond van deze bepaling kan de Minister subsidies verstrekken voor activiteiten die passen in het beleid inzake bescherming van minderjarigen en adoptie, criminaliteitsbestrijding en –preventie, migratie, openbare orde en veiligheid, rechtspleging en rechtshandhaving, sanctietoepassing en nazorg, slachtofferhulp en terrorismebestrijding en -preventie. Conform de hoofdregel dat subsidieverstrekking in beginsel op een wettelijk voorschrift dient te berusten (art. 4:23 Algemene wet bestuursrecht (Awb)) dient artikel 2, eerste lid, van de Kaderwet als grondslag voor

subsidieverstrekking en zullen nadere eisen voor de verstrekking van subsidies zoveel mogelijk in ministeriële regelingen worden neergelegd.

Subsidies als bedoeld in artikel 4:23, derde lid, Awb, die niet op grond van een wettelijk voorschrift worden verstrekt, moeten eveneens aan de Awb en het USK voldoen. Omdat het ook overigens voor de hand ligt dat die subsidieverstrekking zoveel mogelijk in lijn met de regels van dit besluit plaatsvindt, is een groot deel van het besluit van overeenkomstige toepassing verklaard op dergelijke subsidies. Dit geldt bijvoorbeeld voor de bepalingen over de afwijzingsgronden en de wijze van subsidieverstrekking. Er is geen goede reden te bedenken waarom deze bepalingen niet ook voor bijvoorbeeld incidentele subsidies zouden gelden. Voorts kan artikel 24 inzake de departementale registratie ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik worden genoemd. Dat artikel is tevens van toepassing op subsidies die niet op grond van een wettelijk voorschrift worden verstrekt, zodat ook ten aanzien van die subsidies de nodige gegevens kunnen worden geregistreerd waarmee misbruik en oneigenlijk gebruik kan worden voorkomen. De bepalingen over het subsidieplafond kunnen naar hun aard niet van toepassing zijn op subsidies als bedoeld in artikel 4:23, derde lid, Awb en zijn dan ook niet van overeenkomstige toepassing verklaard.

Artikel 3

Soms wordt subsidie door meerdere Nederlandse dan wel Europese overheidsinstanties gegeven. Bij deze vormen van cofinanciering is dit besluit maatgevend voor de hoogte van de totale subsidie die mag worden gegeven, tenzij daarover bij ministeriële regeling anders is bepaald. Als het gaat om subsidie die valt onder de Europese staatssteunregels dienen daarbij ook de maximumpercentages en maximumbedragen aan steun te worden gerespecteerd. Specifiek wordt ingegaan op de maximale hoogte van het subsidiebedrag als gevolg van de-minimisverordeningen en de algemene groepsvrijstellingsverordening, zoals genoemd in de definitiebepaling (artikel 1).

Artikel 4

Vanwege het geringe bedrag en de beperking van de administratieve lasten wordt een subsidie lager dan € 25.000, die is aan te merken als staatssteun op grond van de Europese staatssteunregels, zoveel mogelijk verstrekt met toepassing van de betreffende de-minimisverordening. Dit betekent dat vóór de subsidieverstrekking door de subsidieontvanger een de-minimisverklaring wordt ingevuld, waaruit blijkt dat deze de afgelopen drie jaar niet al zoveel de-minimissteun (subsidie of andere steun) heeft ontvangen dat opgeteld met de aangevraagde subsidie het toegestane maximumbedrag zou worden overschreden. Op grond van het tweede lid is het ook mogelijk dat reeds een goedkeuring wegens staatssteun is verleend voor de subsidie of de subsidieregeling, dan wel dat de voorkeur wordt gegeven aan een aanmelding of kennisgeving van de subsidie of de subsidieregeling op grond van de Europese steunkaders of de artikelen 106-109 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie over staatssteun.

Artikel 5

Uitgangspunt is dat voor subsidie in aanmerking komen de te maken kosten die direct verbonden zijn met de uitvoering van de activiteiten waarvoor subsidie wordt verstrekt en die redelijkerwijs moesten worden gemaakt. Als sprake is van een bepaalde activiteit waar subsidie voor kan worden aangevraagd en waar subsidie voor kan worden toegekend, dan zal de subsidieaanvraag moeten worden onderbouwd met een specificatie van de kosten die redelijkerwijs zijn toe te rekenen aan de gesubsidieerde activiteit. Bij het kostenbegrip wordt aangesloten bij de gangbare bedrijfseconomische principes. De aanvrager dient de subsidiabele kosten te berekenen op een gebruikelijke en controleerbare manier. De minister toetst vervolgens of deze kosten voldoen aan de eisen die in het eerste lid worden gesteld, dat wil zeggen of aannemelijk is dat de kosten zijn gemaakt, of zij direct verbonden met de uitvoering van de activiteiten waarvoor subsidie wordt verstrekt en of het om redelijke kosten gaat. Voor het geval dat er de behoefte is meer specifieke eisen te stellen aan de kosten die voor subsidie in aanmerking komen, dan blijft dat mogelijk. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de kosten die voor subsidie in aanmerking komen (zevende lid).

Om stapeling van subsidies te voorkomen is voorts bepaald dat bij ministeriële regeling kan worden bepaald dat geen subsidie wordt verstrekt voor zover de kosten van de activiteiten al uit andere hoofde worden gesubsidieerd (vierde lid). Zo nu en dan kan het ongewenst zijn als kosten die zijn gemaakt vóór de indiening van de subsidieaanvraag, voor subsidie in aanmerking komen. Daarom is in het vijfde lid bepaald dat bij ministeriële regeling kan worden bepaald dat geen subsidie wordt verstrekt voor zover de activiteiten al uit andere hoofde worden gesubsidieerd. Bij subsidies die direct worden vastgesteld komen voor de indiening van de aanvraag gemaakte kosten uiteraard wel voor subsidie in aanmerking. Dit geldt op grond van de Aanwijzingen voor subsidieverstreking in ieder geval voor subsidies lager dan €25.000,-. Maar ook voor subsidies boven dit bedrag kan gelden dat zij direct worden vastgesteld. Ook is uitdrukkelijk bepaald dat verschuldigde BTW alleen voor subsidie in aanmerking komt ingeval de aanvrager de BTW niet kan verrekenen met de door hem af te dragen omzetbelasting, zodat op dit punt geen onduidelijkheid kan bestaan.

Artikel 6

Dit artikel bevat een regeling voor de berekening van uurtarieven voor het geval de hoogte van de te verstrekken subsidie aan de hand daarvan wordt berekend. In het artikel zijn drie standaardberekeningwijzen voor de berekening van uurtarieven opgenomen. Deze zijn overgenomen uit Aanwijzing 19 van de Aanwijzingen voor subsidieverstreking. Bij ministeriële regeling wordt bepaald welke van de standaardberekeningwijzen in dat geval van toepassing is en bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de toepassing van de standaardberekeningwijzen.

Artikelen 7 tot en met 9

In artikel 3, derde lid, van de Kaderwet overige JenV-subsidies is bepaald dat bij amvb of ministeriële regeling, waarin activiteiten waarvoor subsidie kan worden verstrekt nader worden geregeld, moet worden voorzien in de vaststelling van een subsidieplafond, tenzij Onze Minister van Financiën heeft ingestemd met het achterwege laten daarvan. Bij vaststelling van een subsidieplafond moet eveneens de wijze van verdeling van het beschikbare bedrag worden geregeld (art. 4:26, eerste lid, Awb). Artikel 7 van het onderhavige besluit regelt dat een subsidieplafond bij ministeriële regeling wordt vastgesteld voor het verstrekken van subsidies op in een bepaalde periode op grond van die ministeriële regeling ontvangen aanvragen. Daarbij kan gekozen worden uit vier mogelijke wijzen van verdeling van het beschikbare bedrag, namelijk verdeling op volgorde van binnenkomst van de aanvragen, verdeling op volgorde van rangschikking van de aanvragen, evenredige verdeling over de ingediende aanvragen of loting. De eerste twee varianten komen in de praktijk het vaakst voor. De laatste twee varianten zijn zeldzaam, maar zijn toch opgenomen om het mogelijk te maken deze zo nodig te gebruiken.

Bij verdeling op volgorde van binnenkomst van de aanvragen is het van belang enkele nadere regels te stellen over de uitgangspunten bij het bepalen van de volgorde. Daarin voorziet artikel 8. In dat artikel is in de eerste plaats bepaald dat de datum van binnenkomst van de aanvraag die voldoet aan de wettelijke voorschriften geldt als de datum van binnenkomst en dus niet de datum dat een aanvraag wordt ingediend die nog aanvulling behoeft met toepassing van artikel 4:5 Awb. Daarmee wordt voorkomen dat een aanvrager die snel een (pro forma) aanvraag indient die niet aan alle wettelijke eisen voldoet voorgaat op iemand die weliswaar iets meer tijd nodig heeft, maar wel met een aanvraag komt die aan alle eisen voldoet. Voorts is bepaald dat de onderlinge rangschikking van aanvragen die binnenkomen op de dag dat het subsidieplafond wordt bereikt, wordt vastgesteld door middel van loting. Voor deze oplossing is gekozen omdat het bij aanvragen die op dezelfde dag binnenkomen veelal lastig, zo niet onmogelijk zal zijn vast te stellen welke aanvraag feitelijk het eerst is binnengekomen, terwijl dat in deze situatie wel verstrekkende gevolgen kan hebben in verband met het bereiken van het subsidieplafond. Ten slotte is geregeld dat van het bereiken van het subsidieplafond onverwijld mededeling wordt gedaan in de Staatscourant. Op deze manier is voor iedereen kenbaar dat het niet zinvol is nog een aanvraag in te dienen in het kader van de betreffende subsidieregeling. Indien het wenselijk is een inhoudelijke beoordeling te maken van de subsidieaanvragen om vast te stellen welke aanvraag het meeste

bijdraagt aan de met de subsidieregeling beoogde (beleids)doelstelling, dient te worden gekozen voor verdeling op volgorde van rangschikking van de aanvragen. Dit is namelijk de enige verdeelwijze die uitgaat van een dergelijke inhoudelijke beoordeling van aanvragen. Indien voor deze verdeelwijze wordt gekozen dient uit een oogpunt van transparantie en het voorkomen van willekeur te worden vastgelegd aan welke criteria de aanvraag wordt getoetst en, bij meerdere criteria, wat de onderlinge weging is van die criteria. Bij deze wijze van verdelen kan de minister zich laten adviseren door één of meer deskundigen die niet onder zijn verantwoordelijkheid werkzaam zijn, bijvoorbeeld als specifieke deskundigheid nodig is voor de beoordeling van de aanvragen. Een dergelijke advisering moet uiteraard bekend zijn bij de (potentiële) aanvragers en moet derhalve in de ministeriële regeling worden vastgelegd.

Artikel 10

Op grond van het eerste lid geldt dat voor het indienen van een aanvraag gebruik moet worden gemaakt van een daartoe door de minister beschikbaar gesteld (elektronisch) formulier. Dit bevordert de ordelijke en efficiënte behandeling van de aanvragen. De termijn voor het indienen van aanvragen volgt zo nodig uit een ministeriële regeling (tweede lid). Het derde lid bepaalt welke gegevens en bescheiden de aanvraag in ieder geval moet bevatten. Zo nodig kan bij ministeriële regeling worden bepaald dat de aanvraag ook andere of minder gegevens en bescheiden dient te bevatten.

Artikel 11 tot en met 13

In deze artikelen zijn de afwijzingsgronden opgenomen die gelden voor subsidieaanvragen die onder de werking van dit besluit vallen. In de in de artikelen 11 en 12 genoemde gevallen beslist de minister afwijzend op een aanvraag. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om bij ministeriële regeling nog andere afwijzingsgronden vast te stellen (artikel 13). Artikel 12 is een nadere invulling van artikel 4:35 Awb. In artikel 12, onderdeel b, is als afwijzingsgrond opgenomen dat onvoldoende vertrouwen bestaat dat de betrokkenen de activiteiten kunnen financieren. Onder betrokkenen wordt in de eerste plaats de subsidieontvanger verstaan, maar er kunnen ook andere betrokkenen zijn, bijvoorbeeld personen of instanties die financieel bijdragen aan activiteiten, maar die niet zelf uitvoeren. Uiteraard zullen ook eventuele andere subsidies meewegen bij de beoordeling of de betrokkenen de activiteiten zullen kunnen financieren. De afwijzingsgrond opgenomen in artikel 12, onderdeel d, heeft betrekking op het stimulerende karakter van subsidie. Door subsidie moet de omvang of uitvoeringssnelheid van activiteiten toenemen. De afwijzingsgrond opgenomen in artikel 12, onderdeel g, ziet op een beoordeling van de bijdrage die de activiteiten leveren aan de doelstellingen van de subsidie. Deze afwijzingsgrond maakt het bijvoorbeeld mogelijk dat in geval van verdeling van het beschikbare subsidiebedrag op volgorde van rangschikking wordt geoordeeld dat geen van de aanvragen een voldoende bijdrage aan de doelstelling van subsidie levert om voor subsidie in aanmerking te komen.

Artikel 14

Op grond van artikel 4:34 Awb kan een begrotingsvoorbehoud worden gemaakt. Het begrotingsvoorbehoud is een oplossing voor het probleem dat het soms onvermijdelijk is om subsidies te verlenen ten laste van een nog niet vastgestelde of goedgekeurde begroting. Door een begrotingsvoorbehoud kan het bestuursorgaan zo nodig op de subsidieverlening terugkomen. Op grond van dit artikel moet de minister in beginsel altijd het begrotingsvoorbehoud maken. De beginselen van behoorlijk bestuur kunnen meebrengen dat het begrotingsvoorbehoud bij meerjarensubsidies alleen kan worden ingeroepen met inachtneming van een redelijke termijn en met werking ex nunc.

Artikelen 15 tot en met 19

In de artikelen 15 tot en met 19 wordt de wijze van subsidieverstrekking geregeld aan de hand van de verschillende subsidiearrangementen zoals die zijn vastgelegd in de Aanwijzingen voor subsidieverstrekking.

Artikel 15 heeft betrekking op subsidies tot € 25.000 (arrangement 1). Deze subsidies worden verstrekt in de vorm van een vast bedrag (lump sum). Volgens de Aanwijzingen voor subsidieverstrekking dienen deze subsidies hetzij direct te worden vastgesteld, hetzij ambtshalve vastgesteld op een in de beschikking tot subsidieverlening aangegeven moment. In deze gevallen geldt de «high trust»-gedachte in sterke mate en wordt een minimum aan verantwoording gevraagd. Als de subsidie niet direct wordt vastgesteld is de subsidieontvanger wel verplicht melding te doen zodra aannemelijk is dat de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend niet, niet tijdig of niet geheel zullen worden verricht of dat niet, niet tijdig of niet geheel aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen zal worden voldaan en om desgevraagd op van tevoren in de beschikking of in de betrokken ministeriële regeling aangegeven wijze aan te tonen dat de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend zijn verricht en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen. De eerstgenoemde verplichting strekt er vooral toe om de subsidieverstrekking nog tijdig te kunnen bijsturen, bijvoorbeeld in de vorm van het lager vaststellen van de subsidie of het maken van nadere afspraken over de aan de subsidie verbonden verplichtingen. Als niet wordt voldaan aan deze meldingsplicht kan achteraf met toepassing van artikel 4:49 Awb alsnog de subsidie vaststelling worden ingetrokken omdat de subsidieontvanger wist en behoorde te weten dat de subsidie vaststelling onjuist was. Over de als tweede genoemde verplichting kan worden opgemerkt dat alleen desgevraagd hoeft te worden aangetoond dat de activiteiten zijn verricht en aan de verplichtingen is voldaan. De minister zal slechts steekproefsgewijs van deze bevoegdheid gebruik maken. Van belang is verder nog dat het begrip «aantonen» inhoudt dat meer wordt gevraagd dan «aannemelijk maken»; de minister dient ervan overtuigd te zijn dat daadwerkelijk uitvoering is gegeven aan de activiteiten en dat is voldaan aan de verplichtingen. Aan het niet kunnen voldoen aan deze verplichting zullen consequenties worden verbonden; in de regel zal de subsidie op nihil worden vastgesteld.

Artikel 16 heeft betrekking op subsidies van € 25.000 tot € 125.000 (arrangement 2). Daarvoor geldt dat een vast bedrag (lump sum) of een vast bedrag voor een nog te verrichten prestatie-eenheid wordt verstrekt. Bij de verstrekking van deze subsidies wordt een beschikking tot subsidieverlening gegeven met vermelding van het tijdstip waarop een aanvraag van een beschikking tot subsidie vaststelling moet worden gedaan. Verschil met subsidies lager dan € 25.000 is dat in dit geval standaard moet worden aangetoond dat de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend, zijn verricht en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen.

Artikel 17 ziet op de subsidieverstrekking van € 125.000 of meer (arrangement 3). Deze subsidie wordt verstrekt in de vorm van een maximumbedrag voor een nog te verrichten prestatie-eenheid. Voorts geldt ook voor deze subsidies een meldingsplicht. Die is vooral van belang omdat niet meer om tussentijdse voortgangsverslagen mag worden gevraagd.

Artikel 18 heeft betrekking op subsidies van € 25.000 en meer (arrangement 2 en 3). Indien de periode van uitvoering van de activiteiten waarvoor deze subsidies zijn verstrekt meer dan twaalf maanden bedraagt, hoeft er maar één keer per jaar via een voortgangsverslag inzicht te worden gegeven in de voortgang van de activiteiten. Deze bepaling is opgenomen omdat de Aanwijzingen 13, tweede lid en 16, tweede lid, van de Aanwijzingen voor subsidieverstrekking, bepalen dat in deze gevallen ten hoogste één keer per periode van twaalf maanden om een tussentijds voortgangsverslag mag worden gevraagd.

Uit artikel 19 volgt dat bij ministeriële regeling kan worden bepaald dat op subsidieverstrekingen een «lichter» arrangement wordt toegepast om op die manier de lasten te beperken. Bij subsidies van € 25.000 of meer kan ook het arrangement worden toegepast voor subsidie tot € 25.000 en hetzelfde geldt voor het arrangement voor subsidies van € 25.000–€ 125.000. Dat kan ook worden toegepast op subsidies van € 125.000 of meer. Het zal daarbij gaan om subsidies waarbij sprake is van geringe risico's (blijkend uit een risicoanalyse), bijvoorbeeld vanwege de bekendheid van of ervaring met de subsidieontvanger in het verleden. Ook deze bepaling is gebaseerd op de Aanwijzingen voor subsidieverstrekking (Aanwijzingen 7, derde lid en 12, derde lid). Een keuze voor een lichter arrangement moet uiteraard wel goed worden gemotiveerd.

Artikel 20

Dit artikel bevat de verplichtingen voor de subsidieontvanger die gelden naast de verplichtingen die al volgen uit het desbetreffende arrangement (zie de artikelen 15 tot en met 19). In onderdeel e is bepaald dat een eventuele egalisereserve zo veilig mogelijk beheerd dient te worden. Overigens kan een egalisereserve alleen worden gevormd indien dit uitdrukkelijk is bepaald in de ministeriële regeling op grond waarvan de subsidie kan worden verstrekt. In onderdeel f is de verplichting opgenomen voor de subsidieontvanger om mededeling te doen van een verzoek tot het op hem van toepassing verklaren van de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen, tot verlening van surseance van betaling aan hem of tot faillietverklaring van hem. Een dergelijke mededeling kan uiteraard gevolgen hebben voor de subsidie. Een (dreigende) faillietverklaring kan er bijvoorbeeld toe leiden dat de subsidieontvanger de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend niet (geheel) zal kunnen uitvoeren. In dat geval kan de subsidieverlening worden ingetrokken of ten nadele van de subsidieontvanger worden gewijzigd (artikel 4:48 Awb). Op basis van artikel 4:56 Awb kunnen dan ook eventuele nog te betalen voorschotten worden opgeschort. Om te voorkomen dat de subsidie direct of indirect ten goede komt aan marktactiviteiten, is in onderdeel g geregeld dat een gescheiden administratie wordt gevoerd ingeval de subsidieontvanger overige activiteiten onderneemt. In onderdeel h is een bewaartermijn van vijf jaar opgenomen voor de in het kader van de subsidieverstreking gevoerde administratie. De aard en omvang van die administratie hangt af van de hoogte van de subsidieverstreking en hetgeen daarover in de betreffende ministeriële regeling of de beschikking tot subsidieverlening is bepaald. Er is gekozen voor een bewaartermijn van vijf jaar na de datum van de beschikking tot subsidievaststelling in aansluiting op de termijn waarbinnen de subsidievaststelling nog kan worden ingetrokken of ten nadele van de subsidieontvanger kan worden gewijzigd (artikel 4:49 Awb) en de subsidie kan worden teruggevorderd (artikel 4:57 Awb). Indien er sprake is van staatssteun, geldt echter een andere bewaartermijn. Indien de subsidie wordt verleend als de-minimissteun geldt een door de Europese steunkaders voorgeschreven bewaartermijn van tien jaar. Een dergelijke bewaartermijn zal dan in de betreffende ministeriële regeling of de subsidiebeschikking worden opgenomen. De verplichting in onderdeel i is opgenomen in verband met de mogelijkheid dat door de Europese Commissie nadere informatie wordt opgevraagd bij de subsidieverstrekkende minister. De subsidieontvanger is in die gevallen verplicht om te voldoen aan een informatieverzoek dat is gebaseerd op een nadere verantwoording die door de Europese Commissie wordt verlangd.

Artikel 21

Dit artikel bevat de termijnen die gelden tijdens het proces van subsidieverstreking en is in overeenstemming met aanwijzing 17 van de Aanwijzingen voor subsidieverstreking. Van de mogelijkheid om te kiezen voor een termijn van 40 weken bij subsidieverlening is geen gebruikgemaakt omdat die termijn slechts wordt gebruikt in het uitzonderlijke geval dat de verleningsbeslissing mede afhankelijk is van het oordeel van een internationale beoordelingscommissie of van internationale peerreviews. Dergelijke subsidies worden niet verstrekt door de bewindspersonen van het Ministerie van JenV.

Artikel 22

Dit artikel over betaling en bevoorschotting voldoet aan aanwijzing 18 van de Aanwijzingen voor de subsidieverstreking. Voor subsidies tot € 25.000 is de wijze van betaling en bevoorschotting vastgelegd in dit besluit. Als direct een beschikking tot subsidievaststelling wordt gegeven, vindt de betaling van het subsidiebedrag in een keer plaats (eerste lid) en als sprake is van een subsidieverlening gevolgd door een ambtshalve vaststelling wordt het volledige subsidiebedrag bij wijze van voorschot uitgekeerd (tweede lid). Voor subsidies van € 25.000 of meer wordt in de beschikking tot subsidieverlening ook de wijze van bevoorschotting (hoogte en tijdstippen) geregeld. Uitgangspunt is verder dat de voorschotten automatisch (ambtshalve) worden verstrekt. De aanvrager hoeft daarvoor geen aparte aanvraag in te dienen of tussentijdse overzichten van prestaties of kosten en opbrengsten over te leggen. Wel biedt artikel 4:56 Awb de mogelijkheid om de bevoorschotting op te schorten indien het bestuursorgaan kennis heeft gegeven van een

ernstig vermoeden dat er grond bestaat om de subsidieverlening of subsidievaststelling in te trekken of ten nadele van de subsidieontvanger te wijzigen (dat wil zeggen toepassing te geven aan artikel 4:48 of 4:49 Awb).

Artikel 23

Dit artikel bepaalt welke gegevens moeten worden verstrekt bij de aanvraag tot subsidievaststelling. Overeenkomstig de Aanwijzingen voor subsidieverstreking is bepaald dat alleen bij subsidies van €125.000 of meer (arrangement 3) een controleverklaring hoeft te worden aangeleverd. Gezien de kosten die een dergelijke verklaring met zich meebrengt kan de minister echter besluiten daar ook in die gevallen van af te zien. In de betreffende ministeriële regeling of in de verleningsbeschikking kan worden bepaald dat de aanvraag tot subsidievaststelling niet vergezeld hoeft te gaan van een controleverklaring (vijfde lid).

Zo nodig zal de minister extra controleren of de subsidieontvanger heeft voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen. Bij welke subsidieregelingen of -ontvangers er wel of geen controle wordt uitgevoerd, wordt bepaald aan de hand van een risicoanalyse. Deze controle komt naast de beoordeling van eventuele voortgangsverslagen en de beoordeling van de in het kader van de subsidievaststelling aangeleverde (verantwoordings)gegevens.

Artikel 24

Ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik van subsidies wordt in dit besluit ook voorzien in een departementale registratie. Daarin worden boetes geregistreerd die zijn opgelegd op grond van de Wet bestuurlijke boete meldingsplichten door ministers verstrekte subsidies. Een dergelijke boete is aan de orde bij het niet voldoen aan een bijzondere meldingsplicht die aan de subsidie is verbonden als bedoeld in die wet. Daarnaast worden in het register vastgelegd: lagere vaststellingen van de subsidie (o.g.v. artikel 4:46 Awb), intrekkingen of wijzigingen ten nadele van de subsidieontvanger (o.g.v. artikel 4:48 Awb) en intrekkingen of wijzigingen ten nadele van de subsidieontvanger van de subsidievaststelling (o.g.v. artikel 4:49 Awb). In al deze gevallen vindt alleen registratie plaats als de subsidieontvanger een verwijt kan worden gemaakt van de lagere vaststelling, intrekking of wijziging. Het kan immers ook voorkomen dat een subsidieontvanger daarmee buiten zijn schuld wordt geconfronteerd. Het doel van de registratie is echter de toepassing van deze maatregelen vast te leggen om misbruik en oneigenlijk gebruik voor de toekomst te voorkomen. Naast het treffen van de genoemde maatregelen wordt ook de aard van de gedragingen die daartoe hebben geleid geregistreerd (wat er niet juist was aan de handelwijze van de subsidieontvanger) evenals, in geval van lagere vaststelling van de subsidie of intrekking of wijziging van de subsidieverlening of subsidievaststelling, het subsidiebedrag dat daarmee gemoeid is. Verder worden in de registratie de naam- en adresgegevens van de subsidieontvanger opgenomen die het betreft. In het tweede lid is geregeld dat de minister de ambtenaren moet aanwijzen die toegang hebben tot de registratie. Die toegang is alleen nodig voor ambtenaren die zich direct bezighouden met subsidieverstreking. De gegevens worden gedurende drie jaar in de registratie opgenomen (derde lid). Deze termijn volgt uit het ter uitwerking van aanwijzing 20 van de Aanwijzingen voor subsidieverstreking vastgestelde 'Protocol departementale registratie van ernstige onregelmatigheden bij subsidies (M&O-register) en het gebruik van de centrale verwijzindex'. Uit het vierde lid volgt dat aan geregistreerde gegevens gevolgtrekkingen kunnen worden verbonden bij een nieuwe aanvraag van die eerdere subsidieontvanger. Als over de betreffende aanvrager gegevens zijn opgenomen in de registratie kunnen die gevolgen hebben voor de beoordeling van de aanvraag, de oplegging van verplichtingen en de controle op de naleving van die verplichtingen. In sommige gevallen zal de aanvraag preventief kunnen worden geweigerd op grond van artikel 4:35 Awb. Het opnemen van gegevens in de registratie kan een (beperkte) inbreuk op het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de betreffende subsidieontvanger met zich meebrengen. Deze is echter noodzakelijk in het belang van de correcte besteding van overheidsmiddelen en ook proportioneel, omdat alleen ten aanzien van subsidieontvangers die verwijtbaar hebben gehandeld gegevens worden opgenomen in de registratie. Ten slotte betreft het een bescheiden registratie (er worden slechts enkele gegevens geregistreerd) en dient deze alleen voor departementaal

gebruik. Er is dan ook geen lichter middel beschikbaar om hetzelfde doel te bereiken, namelijk het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van subsidie.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

De Minister voor Rechtsbescherming,